BOTTENVIKENS SKÄRGÅRD

HAPARANDA • KALIX • LULEÅ • PITEÅ • SKELLEFTEÅ

Upptäck sportfisket

i Bottenviken

Är du redo för ett fiskeäventyr?

**Grattis, du har mycket roligt framför dig.
Sportfiske är en spännande och avkopplande aktivitet som lätt kan delas med andra.**

Bottenvikens kust och skärgård erbjuder stora möjligheter till ett spännande sportfiske och ett rikt friluftsliv året om och det finns plats för alla. Områdets fiskemöjligheter är dock inte vida känd, även för inbitna sportfiskare kan fisket vid Bottenvikens kust vara okänd terräng.

För att råda bot på detta och locka ut fler längs kusten har vi tagit fram denna fiskeguide som vi fyllt med fakta och tips. Vi hoppas den ska inspirera dig till att vilja greppa ett fiskespö och ge dig ut på dina egna fiskeäventyr längs vår fina kust och skärgård.

Vi från de fem skärgårdskommunerna önskar er

skitfiske

... det betyder otur att önska lycka till, så det säger vi inte.

Visste du att...

... fiske med handredskap, så kallat sportfiske, är fritt i Bottenvikens kust och skärgård **- du behöver inget fiskekort för att fiska här.**

... Bottenvikens skärgård är världens nordligaste brackvattenskärgård.

... i Bottenvikens vatten hittar du både sötvattensfisken harr och havsfisken strömming – det är världsunikt.

... gäddan är inte bara en eftertraktad sportfisk, den är även en utsökt matfisk.

... abborrens ränder är ett bra kamouflage och att fisken ändrar färg efter humör.

... på vintern när isen täcker Bottenviken är det lätt att komma ut till många fiskeplatser.

... i ytterskärgården är vattnet så klart att du kan kikpimpla på samma sätt som i fjällsjöar.

Vad är sportfiske?

Med sportfiske menas fritidsfiske som du gör med ett fiskeredskap som du håller i handen. Sportfiske gör du för rekreation och för din egen konsumtion. Det handlar lika mycket om att njuta av stunden som att fånga fisk. Till sportfiske räknas exempelvis mete, spinnfiske, pimpelfiske och flugfiske.

Omslagsfoton: Dan Blomkvist/Reine Sundqvist | **Projektledare:** Lisa Lundstedt | **Projektgrupp:** Fiske, Skellefteå kommun | **Grafisk form och illustrationer:** Gabriella Takino, Luleå kommun | **Kartproduktion:** Luleå kommun, Geodatasamverkan Lantmäteriet 2024 | **Tryck:** Stibo Complete 2026

Innehåll

Hur gör man när man fiskar? 6
Varför nappar det inte? 22
Bottenvikens fiskar 24
Fiskeregler 37
Var snäll med fisken! 41
Njut av egenfångad fisk 44
Säkerheten först 48
Allemansrätt och naturvett 52
Upptäck Bottenvikens skärgård 56
Ordlista 68
Kontakta oss 73

Hur gör man när man fiskar?

Sportfiske kan ge dig en härlig mix av naturupplevelser, spänning och gemenskap med andra. För den ovana fiskaren kan det upplevas lite snurrigt med alla termer, metoder, utrustning, arter och olika teorier. Men det behöver inte vara så komplicerat.

Även om det finns oändligt med fiskeprylar är det egentligen inte så mycket du behöver för att komma i gång. Ett spö, lina och fiskerulle, ett bete och grejer för att ta hand om din fångst – sen är det bara att ge sig ut. I fiskeredskapsbutiker kan du få bra råd om vad du behöver för utrustning.

I det här kapitlet går vi igenom de mest grundläggande fiskemetoderna och den utrustning som du kan behöva. Om du snubblar över några konstiga ord så finns en ordlista längst bak i guiden.

Foto: Malin Isaksson

Foto: Malin Isaksson

METE

Mete är en effektiv och flexibel fiskemetod och kan användas av både nybörjare och erfarna fiskare. Trots att mete är den äldsta formen av sportfiske pågår ständigt en utveckling av denna metod.

Beroende på art, plats och säsong finns olika varianter du kan testa. Enklast är att meta mört eller abborre från en brygga med hjälp av flöte och mask. Du kan också testa bottenmete efter vad som än vill nappa i närmsta vik.

Klassisk metrev och flöte

Foto: Rapala VMC

Utrustning: metspö, agn, håv, tång eller peang
Vanliga beten/agn: mask, maggot, majs, räka, ärtor
Vanliga arter: abborre, id, mört, braxen

SPINNFISKE

Spinnfiske, eller att ”kasta med kastspö”, är nog den vanligaste formen av sportfiske. Fisket går i grunden ut på att kasta ut och veva in ett bete som genom sin rörelse ska locka fisken att nappa.

Att spinnfiska kräver inte mycket utrustning för att komma igång. En bra start är ett haspelspö, en haspelrulle och en lina som klarar betesvikter på 10-40 gram. Och några fiskedrag såklart. Sen är du redo att fiska bland annat abborre, gädda, harr och öring. Det viktigaste är att lära sig hur man kastar och när man ska släppa linan. På internet finns många beskrivningar av hur detta går till.

När du fiskar är det bra att försöka kasta betet en bit bortanför det ställe där du tror att det finns fisk. Det lönar sig att veva in betet med varierande hastighet så att det får en livfull och oregelbunden gång.

Nappar det inte vid första kastet är det bara att kasta på nytt. Ett tips (sida 23) är att fiska av området som i en solfjäder och testa olika beten innan du flyttar dig. Färgen och betet som funkade igår kanske inte funkar idag.

Utrustning: spö och rulle, bete, håv, tång eller peang
Vanliga beten/agn: jigg, skeddrag, spinnare, wobbler
Vanliga arter: gädda, abborre, öring, harr

Foto: Skellefteå kommun

Jiggar. Ett effektivt allroundbete som funkar i de flesta lägen. Jiggar är mjuka beten som kan tacklas på många olika vis. Oftast med ett jigghuvud som är en krok med fast tyngd, men alternativen är många. Vanligaste sättet att fiska är att låta jiggen studsa fram över botten. Efter nedslaget låter du jiggen sjunka tills den når botten. Eftersom fisken ofta hugger jiggen när den sjunker är det viktigt att ha linan spänd. Foto: Pure Fishing

Wobbler. En wobbler är gjort i hårt material och har en sked i ”nosen”. Den har en vaggande rörelse i vattnet som lockar till sig rovfisk. Det finns många olika typer av wobbler i många olika former och färger, både flytande och olika snabbt sjunkande. De som sjunker lockar till sig fisken direkt medan de flytande måste vevas in för att dyka och locka till sig fisk. Foto: Pure Fishing och Rapala WMC

Skeddrag. Ett skeddrag är ett klassiskt och enkelt fiskedrag, ofta gjort av blänkande metall, som ska likna en fisk. Det är lätt att kasta och har en vickande gång i vattnet för att locka till sig rovfisk som gädda, öring och abborre att hugga. Fiska på olika djup och variera hastighet när du vevar in betet. Foto: Pure Fishing

Spinnare. En spinnare är ett fiskedrag med en roterande sked som vibrerar och skapar ljusreflexer. Den är en av de bästa allroundbetena. Toppen för harr, abborre och öring men fungerar för all rovfisk. Fäst spinnaren med ett beteslås men inte direkt i linan, annars tvinnar linan sig och trasslet är nära. Veva in med olika hastighet och gör små stopp då och då. Foto: Rapala WMC, Pure Fishing

Foto: Tobias Hellman

KASTFLÖTE, KASTDOBB OCH BOMBARDA

Det finns en uppsjö med olika modeller och namn men alla är varianter på ett flöte till ditt kastspö.

Oavsett vilken modell du väljer fungerar det både som tyngd och flöte och ger dig möjlighet att fiska med lättare beten som flugor, mask och räka på spinnutrustning. Metoden är populär för havsöringsfiske men kan fungera på de flesta arter beroende på val av bete.

Utrustning: spinnset, flöte/kastdobb/bombarda, bete, håv, tång eller peang
Vanliga beten/agn: tafs med olika flugor, räka eller betesfisk
Vanliga arter: öring, harr, sik och gädda

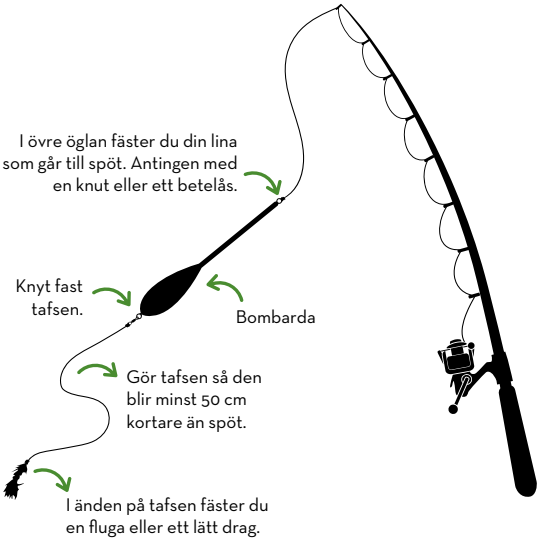

Foto: Lisa Lundstedt

FLUGFISKE

Att flugfiska är en rolig metod som först och främst används för fiske efter öring och harr. Men även gädda och andra arter går att locka till napp. Flugfiske är kanske inte det första en nybörjare ger sig på men har du väl lärt dig hantera ett flugspö är det lätt att fastna för det.

För att komma i gång med flugfisket behöver du ett flugspö med flugrulle, fluglina och flugor anpassade utifrån det fiske du tänkt bedriva. Det finns flera typer av flugor och mönstren för de olika flugorna går att variera i oändlighet. Oftast imiterar de olika typer av insekter som landat på vattenytan eller som lever i vattnet.
Torrflugor kallas de flugor som flyter. Flugor som sjunker kallas **våtflugor**. En **tubfluga** binds på en liten tub av plast eller metall där tafsen går genom ett plaströr i tuben och knyts direkt i kroken. En **streamer** imiterar småfisk eller små kräftdjur och en **nymf** imiterar en vattenlevande insektslarv.

Utrustning: flugspö och -rulle, fluga, håv, tång eller peang
Vanliga beten/agn: torrfluga, nymf, våtfluga, streamer och tubfluga
Vanliga arter: harr, öring och sik

PIMPELFISKE

Att pimpla är en bra fiskemetod på vinterisen men fungerar faktiskt även sommartid ifrån båt. Pimpelspön finns i flera olika storlekar och utföranden för att matcha art, metod och bete.

En vass isborr och en isskopa gör fisket enklare. Får du inte napp inom några minuter, flytta dig och prova ett nytt hål. Kanske ska du testa lite grundare eller leta efter djuphålan?

Utrustning: pimpelspö, bete, agn, isborr, isskopa, pall eller pimpelskrylla, tång eller peang
Vanliga beten/agn: vertikalpirk, blänke, balanspirk och mormyska och du kan sedan agna betet med till exempel maggot, räka eller mask
Vanliga arter: abborre, sik, harr och mört

Foto: Larissa Das Merces Nagate

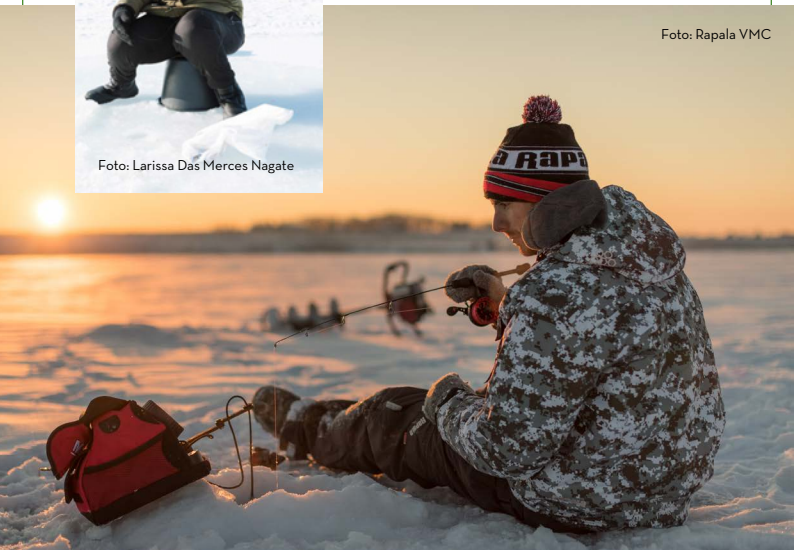

Foto: Rapala VMC

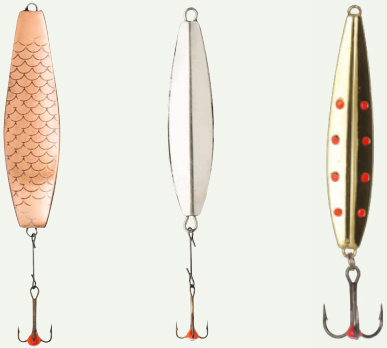

Vertikalpirk. En pirk används ofta vid pimpelfiske. Det är en långsmal, tyngre metallbit med krok och finns i många olika varianter. En vertikalpirk hänger rakt ned och är försedd med en enkel- eller trekrok undertill. Agna kroken med exempelvis en maggot, gör lockrörelser med spöet och invänta napp. Foto: Rapala VMC

Balanspirk. En balanspirk har designats för att imitera en simmande fisk för att locka rovfiskar. Den är bra vid fiske på grunt vatten och du ska inte sätta på något agn. När du rör på spöet kommer balanspirken att simma fram och tillbaka nere i vattnet. Foto: Rapala WMC

Mormyska. Namnet kommer från det ryska ordet för "liten bottenkrälande larv". Mormyskan, som ursprungligen kommer från Ryssland, är en krokförsedd tyngd som finns i många olika former och metaller. Den knyts direkt på linan och därför behövs en känseltopp längst fram på spötoppen, som visar dom försiktiga nappen.
Foto: Rapala WMC

Det kan vara kallt ute på isen!
Ta med dig något att sitta på, klä dig varmt
och glöm inte något varmt att dricka.

Foto: Jörgen Wiklund

KIKPIMPLING

Att kikpimpla är en spännande pimpelmetod när du ska fiska på grunt vatten. Lägg dig på mage på ett liggunderlag och kika ner i borrhålet när du pimplar. Då kan du se både botten, betet och när fisken nappar. Om du släpper ner lite krossat äggskal i hålet och lägger en jacka eller filt över huvudet så ser du botten ännu bättre. Vänd dig med fötterna mot vinden så känns det mindre kallt om det blåser.

Foto: Dan Blomkvist

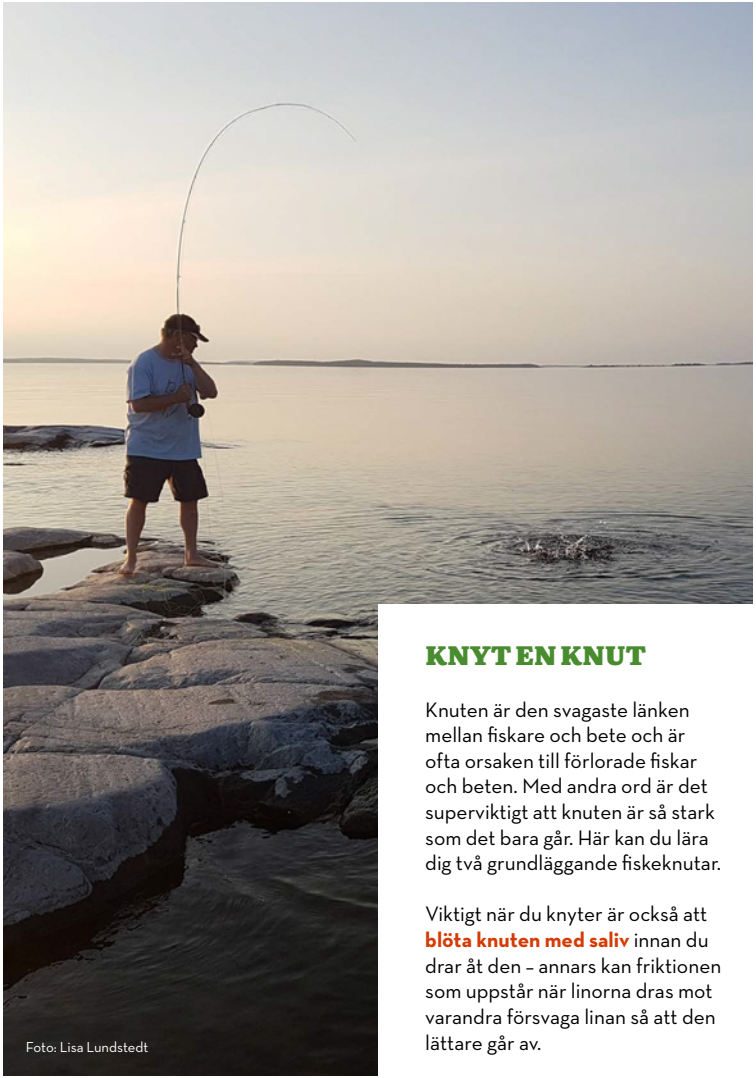

Foto: Lisa Lundstedt

KNYT EN KNUT

Knuten är den svagaste länken mellan fiskare och bete och är ofta orsaken till förlorade fiskar och beten. Med andra ord är det superviktigt att knuten är så stark som det bara går. Här kan du lära dig två grundläggande fiskeknutar.

Viktigt när du knyter är också att **blöta knuten med saliv** innan du drar åt den – annars kan friktionen som uppstår när linorna dras mot varandra försvaga linan så att den lättare går av.

FÖRBÄTTRAD BETESKNUT – NÄR DU SKA FÄSTA NÅGOT I FISKELINAN

Den förbättrade betesknuten är en av de mest använda fiskeknutarna och är en bra knut för att knyta fast exempelvis en beteshake, lekande eller ståltafs i änden av linan. Vattnet gör linan hal så linda den minst fem varv runt sig själv så håller knuten.

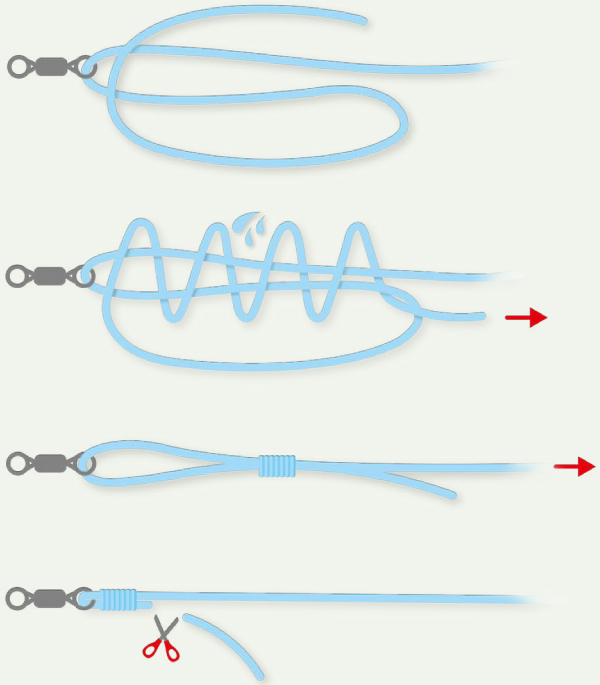

KIRURGKNUT – NÄR DU SKA FOGA SAMMAN TVÅ LINOR

Kirurgknuten är en fiskeknut som är lätt att knyta och är användbar för att skarva ihop två linor som är olika tjocka, exempelvis om du vill ha en tafs längst ut på en tjockare lina. Kirurgknuten kallas även tippetknut eller skarvknut. Med den kan du skarva alla typer av elastiska linor som nylon eller fluorocarbon.

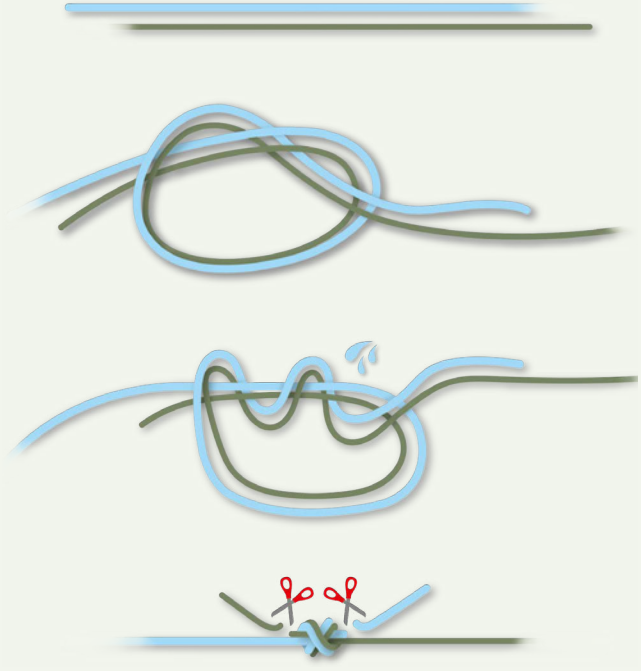

Foto: Rapala VMC

Foto: Malin Isaksson

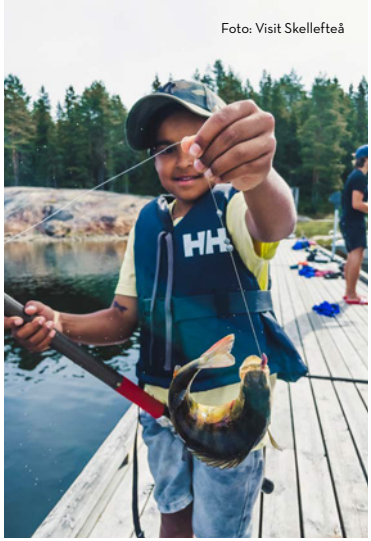
Foto: Visit Skellefteå

Varför nappar det inte?

Det finns många teorier kring varför fisken inte nappar. Här kommer några förklaringar och tips som kanske ökar chansen till att du slipper ställa dig den frågan. Lär dig mer om den fiskart du är ute efter, vad den vanligtvis äter och var den födan kan tänkas finnas just för stunden.

Olika fiskar trivs i olika temperaturer. Abborren älskar till exempel värme och njuter när solen värmer upp vattnet på sommaren. Gäddan däremot blir mer aktiv när det är lite svalare.

Väderomslag ger ofta effekt på både fiskar och fisket. Efter en längre tids högtryck med varmt och soligt väder kan en regnskur göra fisken aktiv och då kan det vara läge att ge sig ut och fiska.

Fiskar har bra hörsel och kan vara lättskrämda, ta det lugnt och var försiktig så ökar dina fångstchanser.

Om lufttrycket är lågt eller sjunkande kan exempelvis abborren vara inaktiv och inte så villig att nappa.

STÅR DU PÅ RÄTT STÄLLE?

När du nu står där med ditt fiskespö, en uppsättning beten i glada färger och längtar efter att få fånga ditt livs fisk – vart ska du då ta vägen?

Generellt söker sig fiskar till ställen där de kan få skydd och hitta mat. Sommartid håller de minsta fiskarna ofta till i grunda vikar med mycket växtlighet på botten, där de äter plankton och växtdelar. De stora rovfiskarna, som gäddor och stora abborrar, ”smyger” i sin tur sig på de små fiskarna.

Grunda vikar eller just utanför är alltså bra platser att söka fisk i. Andra spännande platser att utforska är uddar, mynningar och grynnor. Om du vill fiska harr ska du söka dig till mer exponerade platser, som steniga och blockiga stränder där vinden skapar rörelser i vattnet.

Enklast är kanske att meta från en brygga, för ett barn är det roligt att få napp, om det så "bara" är en sprallig liten mört. Innan du går ut på bryggan kan det vara bra att kolla upp att det är okej att fiska just där.

Tips!

Sök av det vattenområde som du når med dina kast. Sprid kasten i en **solfjäderform**, börja från höger och kasta nästa kast lite mer åt vänster tills du fiskat av hela ytan du har framför dig. Eller så börjar du från vänster och jobbar dig åt höger.

ÄR FISKEN PÅ HUGGET?

Det finns bättre och sämre fiskeperioder. Sportfiskare brukar prata om att fiskar har huggperioder vilket är de korta tidsperioder då fisken av olika anledningar nappar extra bra. Tid på dygnet, väderlek, vind, lufttryck och månfas kan spela in.

Att skriva fiskedagbok kan vara ett bra hjälpmedel för att lära dig vad som påverkar din fiskelycka. Då kan du koppla ihop statistiken från dina fångster och kommer att lära dig när det nappar bäst i dina favoritfiskevatten.

Bli inte besviken om du får bottennapp – det händer även den bästa!

Fiska i solfjäderform

Bottenvikens fiskar

Vad finns det då för fiskar i Bottenvikens vatten och hur får du de att nappa? I detta kapitel berättar vi om de vanligaste fiskarterna i Bottenviken. Du får även lite fisketips och kan se när på året varje art är mest på hugget.

För de flesta fiskarter som vi beskriver i denna guide har vi gjort en liten "fiskekalender" som visar vilka månader som just denna fiskart är som mest på hugget. Och när den inte är det. Vi kan inte ge några garantier för fiskelyckan, det är mycket som ska stämma för att det ska nappa, liksom fiskarens skicklighet – och tur.

- Bra fiske
- Ganska bra fiske
- Mindre bra fiske
- Fiskeförbud (fredningstid)

Abborre

Perca fluviatilis

Abborren är vår vanligaste fisk och finns längs hela vår kust. Den simmar ofta i stim och kan bli över 50 cm lång, men vanligare är kanske runt 20 cm. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Det enklaste sättet att fånga en abborre är att meta med mask från båt eller brygga. Nästa steg är med ett lättare kastspö med jigg eller spinnare. Under vintern går det utmärkt att pimpla abborre med en blank pirk och maggot.

När och var: Abborren kan fiskas året runt men är särskilt aktiv under sommarens varmare månader och en bit in på hösten. Den kan även vara huggvillig under isen i vårsolen.

Abborren håller sig gärna i närheten av platser där den kan söka både föda och skydd, leta efter strukturer. Fiska längs vasskanter, stenar, grund, döda träd och bryggor. Större individer är svårare att hitta, men testa längs djupkanter och med tålamod, så är du på god väg.

Gädda

Esox lucius

Gäddan är en glupsk rovfisk med ett gap fullt av sylvassa tänder. Väl kamouflerad i vegetationen "smyger" den sig på sitt byte för att sedan göra en explosiv attack. Stora gäddor är viktiga för hela ekosystemet så låt dem leva. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: När man är ute efter gädda är spinnfiske med ett lite grövre kastspö, flätlina och ståltafs en bra grund. En wobbler eller ett gummibete som vevas in i varierande hastighet brukar locka till hugg. Men även skeddrag och spinnare fungerar. Fiska långsammare och djupare när det är kallt. Testa olika färger och storlekar för att hitta rätt bete för dagen.

När och var: Under vår och försommar, när vattnet är svalt hittar du ofta gäddan i vikar och andra grunda områden. När det blir varmare söker den sig längre ut, på djupare vatten. Då kan du fiska längs vasskanter, runt friliggande grynnor och tvära djupkanter där gäddans bytesfiskar ofta samlas.

Riktigt stora gäddor ska du hantera extra varsamt när du krokar av den. Behåll fisken i vattnet, kroka av den direkt och låt den simma iväg medan du tackar för en god fight.

Mört

Rutilus rutilus

Mörten är, liksom id och braxen, en karpfisk. Den är skimrande silvrig och känns igen på dess röda ögon och lilla mun. I Finland och Baltikum tas den till vara som matfisk. Där kan du bland annat få den inlagd som sill. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Mete är både en enkel och effektiv metod för att få mörten att nappa. För detta krävs ingen avancerad utrustning, ett metspö med lina, litet flöte och en liten krok så är du på god väg. Fiska nära botten och agna kroken med mask, maggot eller majs.

Pimpla går också bra, använd då en klassisk pirk tänkt för abborre. Agna kroken med maggot eller mask och fiska nära botten.

När och var: Fisket efter mört är ofta bra efter leken på våren och de är fortsatt aktiva under hela sommaren. Mörtarna hittas ofta i vikar med mjukbottnar och mycket växtlighet. Djup på 1–2 m är lämpligt under sommaren och fisket är därför möjligt att bedriva även från land eller brygga.

Vill du fiska mört under senhösten eller vintern är det inte ovanligt att de samlas i vikens djuphåla.

Id

Leuciscus idus

Iden påminner lite om en mört med sin silvriga kropp och röda fenor. Idens ögon är dock inte röda som mörtens, utan gula. När den blir större övergår färgen till mer grå eller guldbrun. Iden kan bli betydligt större än mörten och fiskar över 50 cm och runt 2 kg är inte ovanliga. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Bottenmete är den vanligaste metoden. Som utrustning fungerar ett enkelt kastspö, men det får gärna vara lite längre och med känslig topp. Se till att kroken är av den mindre sorten och agna den med mask, majs eller räka. Iden är en rovfisk och du ska inte bli förvånad om den hugger på din abborrspinnare eller öringdrag. Vill du utmana dig själv går det även att fånga id med flugspö.

När och var: Iden stryker längs med kustens grunda, varma vikar i jakt på föda och är som mest aktiv under sommaren. Leta efter vikar med dybotten och gärna med närhet till ett vattendrag utan vandringshinder, då de behöver rinnande vatten för att leka under våren. Med lite tur kan du även under sommaren se stim av id som jagar fiskyngel eller betar insekter vid ytan.

Braxen

Abramis brama

Braxen är silvrig som liten men blir ofta mer gråbrun med tiden. Den är betydligt högre i formen jämfört med id och mört. Braxen äter gärna små bottenlevande sniglar och insekter. I Sverige är den inte så populär som matfisk men i många andra länder är den vanlig på bordet. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Flötmete eller bottenmete är vanliga fiskemetoder för fiske efter braxen. Det finns många olika agn du kan använda, en beprövad metod är mask och majs på samma krok. Andra beten som är värda att testa är bröd, maggot eller gröna ärtor. Braxen håller sig ofta nära botten så placera ditt agn på eller just ovanför botten, där har du bäst chans till napp.

När och var: Fiske efter braxen är som bäst under sommaren när vattnet är varmare. Leta efter skyddade sydliga vikar med mjukbotten, där finns det oftast mer föda. Ett tecken på att braxen är på plats och aktiv kan vara grumligt vatten då de bökar efter föda i och längs botten. Ofta kan sena kvällar eller nattfiske vara bäst då de större fiskarna rör sig närmare land i skydd av mörkret.

Lake

Lota lota

Laken är en långsmal, mörkbrun och slemmig torskfisk som slingrar sig fram längs botten likt en ål. Den kan väga långt över 5 kg. Laken är en kallvattenfisk som leker på vintern. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Det vanligaste är att försöka fånga laken från isen. Utrusta dig med ett kraftigt pimpel- eller ismetespö med grov nylonlina och tafs. Gör ett stort hål, minst 150 mm, så att du kan lirka upp den slingriga fisken genom hålet. Sätt på ett skramlande blänke, en tyngre pirk, stor jiggskalle eller någon annan typ av tyngd. Agna kroken med en fiskbit eller räka. Dunka sedan betet i botten för att väcka lakens intresse. Agnets doft ska sedan locka till hugg. Är det öppet vatten kan bottenmete med mört vara ett alternativ.

När och var: Det klassiska isfisket efter lake bedrivs på kvällstid, mellan december och februari, från skymning och vidare under dygnets mörka timmar. . Ta med familjen eller en kompis ut på isen, tänd en brasa, titta på stjärnorna, har du tur är det norrsken, och fånga mörkrets slingrande jägare. Grynnor eller andra steniga partier i anslutning till djupkanter och avsmalnande passager kan vara bra fiskeplatser då de samlas där för lek och födosök.

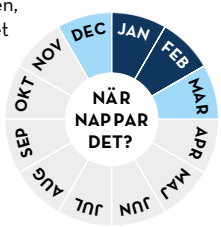

Harr

Thymallus thymallus

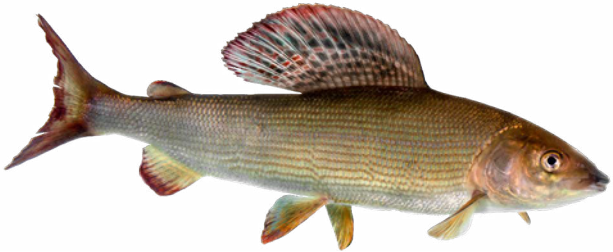

Harren har blanka fjäll och en stor karakteristisk ryggfena i vackra färger. Vanligtvis lever harren i vattendrag och sjöar men i Bottenviken finns det unika lokala bestånd som både leker och lever i havet. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Fiske med ett kastspö utrustat med kastflöte och 2–3 små flugor kan vara väldigt effektivt när du är ute efter Bottenvikens unika kustharrar. Mindre skeddrag eller spinnare fungerar också bra. När det är vindstilla finns även chans att få harren att hugga på torrfluga. Under vintern kan du testa att kikpimpla på ca 0,5 meters djup med pimpelspö och mormyska agnad med maggot.

När och var: Harren nappar bäst under sommar och höst men kan även fås under vårvinterns pimpelfiske. Den som är ute efter kustharr behöver komma ut en bit i skärgården. Grunda rev, uddar och vikar med sand och stenbotten i det yttre kustbandet är heta platser. Här söker den efter små kräftdjur och insekter att äta.

DU FÅR INTE FISKA HARR 15/4-31/5

Bottenvikens bestånd av harr är känsligt och därför gäller särskilda regler. Det är förbjudet att fiska harr under fredningstid. Övrig tid får du bara behålla 3 harrar per person och dag. Du får inte behålla harrar som är mindre än 35 cm långa.

Sik

Coregonus lavaretus

Siken tillhör familjen laxfiskar men systematiken för denna artgrupp är komplicerad och ännu inte riktigt utredd. Geografiskt sett är den en av Sveriges mest utbredda fiskarter. En sik kan bli upp till 30 år gammal och nå vikter upp emot 5-6 kg.
Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Den vanligaste metoden är att kikpimpla på grunt vatten. Använd ett pimpelspö med liten mormyska eller nymf och agna med maggot. Fiska med försiktiga rörelser och våga testa olika färger för att knäcka koden för dagen. Svart är nästan alltid bra, men plötsligt är det en skrikig rosa eller röd färg som gäller. Vill du fiska sik i öppet vatten under andra delar av året är bottenmete med mask en välbeprövad metod, men risken för bifångst av abborre och andra arter ökar kraftigt då.

När och var: På kusten patrullerar siken i stora stim och under vårvintern hittar man dem ofta i vikar, runt grund och grynnor, på en halvmeters djup där den simmar i jakt på föda. Södervända vikar med sandbotten är platser som siken gärna söker sig till vid höstens lek och inte helt ovanligt blir kvar kring under hela vintern.

Siken går att fiska direkt när isen lagt sig men kanske mer säkert, populärt och rogivande är, det under vårvintern när solen skiner och dagarna blir längre.

Havsöring

Salmo trutta

I Sverige benämns öringen ofta efter var den lever, havsöring, bäcköring och insjööring, men det är samma art. I havet förväxlas den ibland med lax men öringen har bland annat fler prickar nedanför sidolinjen. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Ett något längre kastspö är att rekommendera med ett långsmalt drag, eller ett kastflöte med 2–3 flugor i varierande storlek. Havsöringen är en utpräglad jägare och rör sig nästan ständigt i jakt på föda. Allt från små insekter och kräftdjur till strömming står på menyn.

När och var: Det vanligaste havsöringsfisket bedrivs i älvarna på lekvandrande individer under höst och vår. I havet finns dock en chans att fånga havets silver då havsöringen tillfälligt söker föda bland stenar och vegetation på grundare områden. Leta efter vikar och uddar där isen försvinner tidigt samt runt öar och rev, gärna lite längre ut i kustbandet.

Beståndet av havsöring i Bottenviken är svagt på grund av vandringshinder och annan mänsklig påverkan i älvarna. Därför finns bestämmelser och fredningsområden för att skydda och bevara fiskbestånden. Läs på om reglerna där du tänkt att fiska. Du får inte behålla öringar som är mindre än 50 cm långa.

DU FÅR INTE FISKA ÖRING 1/10-31/12

Strömming

Clupea harengus

Sill och strömming är i grunden samma art, namnet beror på var den fångas. I Östersjön, norr om Kalmarsund, kallas den strömming. Om den fångas mer söderut eller på västkusten, kallas den sill. Så i Bottenviken simmar det strömming. Foto: Jörgen Wiklund

Fiskemetod: Strömmingsfiske med spö kan vara otroligt givande och roligt. Man kan fiska strömming både från land och från båt. Kastspö eller metspö med strömmingshäckla och sänke är vad som behövs. Kasta ut, låt sjunka och veva sakta in. Det är inte ovanligt att man får fisk på alla krokar samtidigt.

När och var: Det är endast under en mycket kort period som man har chans att få strömming på kroken. Under några få veckor innan midsommar i juni går den in mer kustnära för att leka. Resten av året lever den längre ut till havs. Men det gäller att vara på rätt plats när stimmet simmar förbi.

Fiskar som kan komma att nappa – även om du inte vill

Gärs

Gymnocephalus cernua

Gärsen är en liten, brun, abborrfisk med taggig ryggfena. Den kallas även ibland snorgärs på grund av att den kan vara väldigt slemmig. Gärsen äter djurplankton, fiskrom och bottenlevande djur. Det är inte ovanligt att det sitter en gärs på kroken när du egentligen pimpelfiska efter abborre eller mört.

Foto: Jörgen Wiklund

Hornsimpa

Myoxocephalus quadricornis

Bli inte förskräckt om en hornsimpa nappar när du är ute och pimplar efter abborre eller sik. Den taggiga hornsimpan, med sina fyra knölar på huvudet, saknar simblåsa och lever därför på havsbotten där den äter bottenlevande djur och småfisk. På sommaren är den aktiv på natten men på vintern är den dagaktiv. En hornsimpa kan bli upp till 35 cm lång.

Foto: Jörgen Wiklund

Fiskar som nog inte kommer nappa – även om du vill

Lax

Salmo salar

När laxen lever i havet är den silverblank. De lekmogna hanarna ändrar utseende när de vandrar upp i älvarna.

Den stora, blanka laxen har fått ge namn åt hela familjen laxfiskar som känns igen på den lilla fettfenan som sitter framför stjärtfenan. Laxen föds i våra älvar och vandrar sedan ut i havet ner till Östersjön för att växa till sig. När den är lekmogen vandrar den sedan hela vägen tillbaka till den älv där den är född. Fisket efter vild lax i havet är hårt reglerat. Men detta är inget du behöver fundera på, det är inte troligt att en lax kommer nappa på din krok när du fiskar i skärgården.

Foto: Jörgen Wiklund

Gös

Sander lucioperca

Gösens latinska "efternamn", "*Lucioperca*", betyder gäddabborre. Med sin abborrlika kropp och sylvassa tänder får man säga att den verkligen gör skäl för det namnet. Gösen finns men är ovanlig i Bottenviken. Som sportfiskare kommer du sannolikt inte stöta på den i skärgården.

Foto: Jörgen Wiklund

Fiskeregler

Att fiska med handredskap (med fiskespö) längs den svenska kusten är i grunden fritt. Till skillnad från när du ska fiska i sjöar och vattendrag, behöver du inte köpa något fiskekort eller fråga någon markägare om lov. Det fria fisket omfattar både svenska och utländska medborgare och gäller alla fiskarter utom laxfisket.

Men du får inte fiska hur och var som helst. Det är du som fiskar som har det yttersta ansvaret att ta reda på vilka regler som gäller där du tänkt att fiska.

För vissa arter finns det minimimått och fredningstider, dessa kan gälla för hela eller delar av kusten. Det finns även fredningsområden där fisket helt är förbjudet.

Reglerna är till för att bestånden ska skyddas men även klara av att fiskas på. Vi behöver alla följa reglerna så att även kommande generationer kan fånga sig en fisk och njuta av ett levande och fungerande ekosystem.

Det kan också vara bra att veta att det är förbjudet för fritidsfiskare att sälja fångst från havet. Det är endast licensierade yrkesfiskare som får göra det.

I detta kapitel följer rådande regler som alla ska följa. Tänk gärna en gång till innan du tar upp små fiskar eller tar upp den där metersgäddan. Lagom är bäst, både vad gäller storlek och mängd.

MINIMIMÅTT

För att kunna skydda och bevara lokala och ibland väldigt känsliga fiskbestånd sätts regler om minimimått.

Minimimåttet anger undre gräns för hur liten fisk du får behålla. Tanken är att de små fiskarna ska hinna växa till sig och reproducera sig minst en gång innan de får tas upp.

För vissa arter gäller även ett **maximimått**, detta för att skydda de riktigt stora individerna som är viktiga för inte bara den egna arten utan även för balansen i hela Östersjön.

Gällande minimimått i Bottenviken:
Harr: 35 cm
Havsöring: 50 cm

Rekommendationen är även att harrar som är längre än 45 cm ska återutsättas. De stora harrarna har ett stort reproduktionsvärde för hela harrbeståndet.

Det finns även minimimått för lax och gös, men det är inte troligt att dessa kommer nappa ute i Bottenvikens vatten.

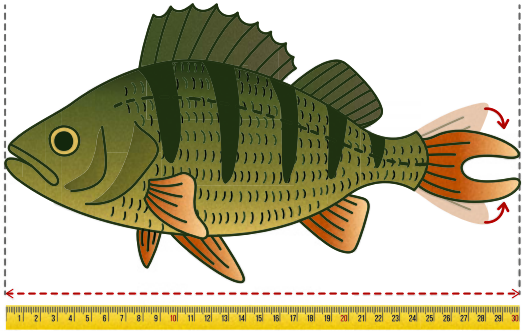

Fiskens längd räknas från fiskens nosspets till stjärtfenans yttersta spets.

FÅNGSTBEGRÄNSNING!

För att se till att det inte fångas mer fisk än bestånden klarar av, finns även regler om fångstbegränsning. Det innebär att du inte får ta upp mer än ett visst antal fiskar per dag.

Vid fångst av harr med handredskap får **maximalt tre harrar** behållas per person och dag.

Foto: Jörgen Wiklund

FREDNINGSTIDER

De flesta fiskarter kan du fiska efter året om men för några arter finns fredningstider. Fredningstider är perioder då du inte får fiska efter dessa arter. Reglerna är till för att skydda fisken under lekperiod.

Gällande fredningstider i Bottenviken:
Harr: fiskeförbud 15 april–31 maj
Havsöring: fiskeförbud 1 oktober–31 december

OBS! Jag simmar fritt 15 april – 31 maj.

KUSTMYNNANDE VATTENDRAG

Om du tänkt fiska i närheten av ett kustmynnande vattendrag behöver du hålla koll på vilka regler som gäller just där. Det finns nästan alltid fednings- eller förbudsområden i havsområdet utanför älvarnas mynningar.

Utanför dessa älvar gäller särskilda regler för fiske efter lax och öring:

- Torneälven
- Kalixälven
- Råneälven
- Luleälven
- Piteälven
- Byskeälven
- Åbyälven
- Kågeälven
- Bureälven

Observera att det utanför övriga kustmynnande vattendrag gäller totalt fiskeförbud 1 september - 31 december inom 200 meter från mynningen.

FÅR MAN FISKA LAX?

Fiske efter lax i Bottenvikens kustområde är hårt reglerat. Bland annat är vildlaxen helt fredad under större delen av året. Var du fiskar spelar också roll. Om du råkar få en vildlax på kroken måste den omedelbart släppas tillbaka till havet, död eller levande. Odlade laxar känns igen på att den så kallade fettfenan är bortklippt. På vildlax är fettfenan kvar.

Kolla noga upp vad som gäller där du tänkt fiska om du vill fiska lax!

FÖRBJUDNA FISKEMETODER

Det är förbjudet att fiska med alla typer av redskap i avsikt att hugga eller rycka fast en eller flera krokar utvändigt på fisken, det vill säga ryckfiske eller liknande.

Det är även förbjudet att fiska med ljuster, harpun, spjut eller andra redskap som fisken spetsas med. Att fånga fisk med skjutvapen, sprängmedel, gift eller elektrisk ström är inte heller tillåtet.

LÄS MER

På svenskafiskeregler.se kan du läsa mer om vilka fiskeregler som gäller för fritidsfiske längs kusten. Alla aktuella regler och föreskrifter finns på **Havs- och vattenmyndighetens hemsida** (havochvatten.se)

Var snäll med fisken!

Oavsett om du fiskar för att äta eller enbart för nöjes skull ska fiskens välmående vara första prioritet, både under själva intagningen, drillningen, av fisken och när du sen ska hantera din fångst.

HUR HANTERAR JAG FISKEN....

.... NÄR JAG FÅTT NAPP?

Det är viktigt att du tar in din fisk så snart du kan. En utdragen drillning kan bygga upp höga nivåer av mjölksyra i fiskens muskler, vilket gör att den kan få svårt att överleva vid en återutsättning. Detta är särskilt viktigt när det är varmt i vattnet.

Låt inte fisken ligga och plågas och kippa efter andan på isen, stranden eller i båten!

.... OM JAG VILL ÅTERUTSÄTTA DEN?

Se till att minimera fiskens tid ovanför vattenytan och ta snabbt bort fiskekroken. Var rädd om fiskens viktiga slemskikt. Slemskiktet skyddar fisken mot angrepp av svampar, bakterier och virus. **Blöt händerna, ta aldrig i en fisk med torra händer.** Använd en knutfri håv, i håven kan du snabbt kroka av fisken och återutsätta den. Använd gärna avkrokningsmatta om du behöver lägga ner fisken på marken.

Ha en tång eller en peang lätt till hands, det spar värdefulla sekunder – att behöva söka efter rätt redskap medan fisken ligger och kippar efter andan är inte bra.

Även om du är stolt över din fångst – spring inte runt och visa upp fisken. Och om du vill ta en bild – gör det snabbt och återutsätt fisken så fort du kan.

Om fisken blöder kraftigt är det bäst att avliva den och behålla den som en del av din fångst.

.... OM JAG SKA BEHÅLLA DEN?

En snabb hantering minskar fiskens lidande samtidigt som fiskens kött får en bättre kvalitet och hållbarheten förbättras.

Avliva din fisk omedelbart! Det gör du enklast med ett par hårda slag på huvudet, ovanför ögonen. En så kallad priest, eller "fiskbonkare", kan vara bra att ha.

Slagen kommer att bedöva fisken, men för att du ska vara säker på att den dör, ska du även bloda av den. Det gör du enklast genom att strupskära fisken eller skära av fiskens gälar.

Att sticka fisken i huvudet med en kniv är plågsamt och fungerar sällan – gör inte det!

Avliva din fisk omedelbart om du ska behålla den!

Tips!

Ta med en kylväska med kylklampar i så håller sig fisken fräsch. Ännu bättre är att frysa in vatten i PET-flaskor – då har du kallt vatten att dricka under fisketuren.

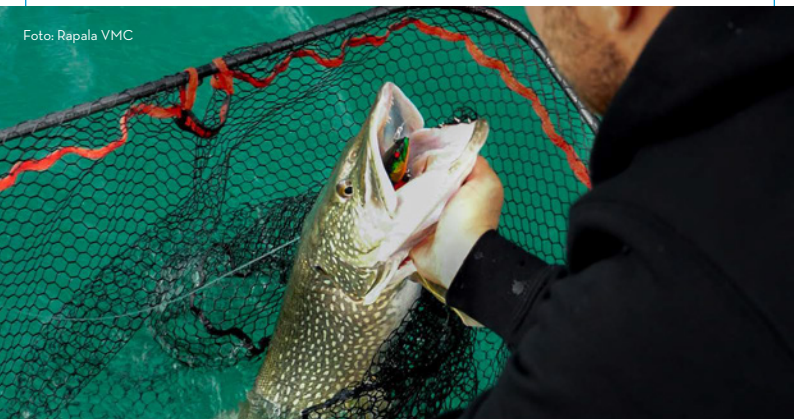

Foto: Rapala VMC

... NÄR DET ÄR VÄLDIGT KALLT ELLER VARMT?

Fiskens slemskikt och ögon är känsliga för kyla. Om du fiskar när det är kallare än -10 grader och har tänkt återutsätta din fisk, är det extra viktigt att du minimerar fiskens tid i luften. Låt aldrig fisken ligga och sprattla på isen i snön, oavsett om du ska släppa tillbaka eller behålla den.

När det är varmt minskar vattnets syrehalt vilket kan stressa fisken. Redan vid en vattentemperatur på 18-20 grader kan vissa fiskarter få svårt att överleva en återutsättning. Bland annat är harr, öring och gädda känsliga medan abborre och id är lite tåligare. Om du ändå vill fiska och måste återutsätta din fångst, är det extra viktigt att drilla fisken under kort tid och så snabbt som möjligt kroka av den utan att lyfta upp den ur vattnet. En sådan hantering ökar fiskens möjlighet att överleva återutsättningen.

Eller så låter du fiskegrejerna vara och gör något annat dessa dagar.

SPORTFISKARNAS UPPFÖRANDEKOD

Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbud har antagit en uppförandekod för sportfiskare. Du anpassar fisket efter vad bestånden tål och visar respekt för fisken. Du skyddar natur och miljö och tar hänsyn till andra. Och inte minst, du känner till och respekterar uppsatta regler.

LÄS MER

Sportfiskarnas
Uppförandekod för sportfiske
(sportfiskarna.se)

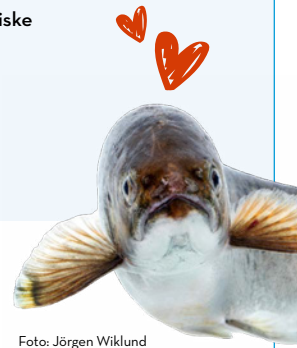

Foto: Jörgen Wiklund

Njut av egenfångad fisk

Har du fångat en fisk? Grattis! Som sportfiskare har du en fantastik möjlighet att fånga din egen läckra och nyttiga mat. Det finns oändligt många bra fiskrecept att prova hemma. Varför inte testa dubbelpanerad benfri gäddfilé, gotländsk idsmäcka, braxenburgare eller surmört!

Men mysigast är att tillaga fisken när du är ute i naturen, det enda du egentligen behöver är en fisk, lite salt och en fin glöd. Gör upp eld, låt den brinna ner och ge en fin glöd att laga fisken över.

Foto: Lisa Lundstedt

HUR RENSAR JAG MIN FISK?

1. Skär upp fiskens buk från huvud till ändtarmsöppning.
2. Kapa av senan som förbinder gälarna och underkäken, ta tag i gälarnas fäste och bänd loss dem (om du använder kniv; skär ett snitt på båda sidorna om gälarnas bas). Genom att dra i gälarna får du ut inälvorna. Se till så att gallan och tarminnehållet inte kommer i kontakt med fiskköttet.
3. Ta bort det ”koagulerade blodet” på båda sidorna av ryggraden.
4. Skölj fisken och förvara den svalt tills det är dags för tillagning.

Tips!

Ta för vana att alltid packa med lite salt och en vass kniv när du är ute på fiskafänge. Lite aluminiumfolie är inte heller så dumt att ha med.

Och glöm inte tändstickorna!

FISKPAKET PÅ GLÖD

Genom att laga din fisk i aluminiumfolie får du en saftigare fisk. Det här sättet att tillaga fisk passar nästan alla fiskar. Riktigt bra blir abborre, harr och öring.

Så här gör du:

1. Rensa din nyfångade fisk.
2. Salta inuti fisken, och utanpå om du fjällat fisken, och låt det gärna få dra in en stund för saftigare och mer jämnt resultat.
3. Lägg fisken på aluminiumfolie. Se till så att folieskarven går längs ryggen så minskar du risken för att eventuell vätska rinner ut.
4. Invänta glöd.
5. Lägg foliepaketet direkt på glöden eller på ett galler om du har det. Vänd efter några minuter.
6. Kontrollera att fisken är klar.
7. Ät direkt med händerna eller lägg på en bit knäckebröd.

Om du vill lyxa till det lite kan du smaksätta med exempelvis smör, citron, peppar, vitlök, dill eller färska örter som läggs in i fisken innan den grillas. Ett foliepaket med skivad potatis i smör, och en kall sås till förhöjer upplevelsen ännu ett steg.

ÄR FISKEN KLAR?

Fisken är klar när fiskköttet släpper från fiskbenen. Du kan även testa att dra lite i ryggfenan – när ryggfenan lossnar är fisken oftast klar. Hur lång tid det tar varierar beroende på fiskart, storlek och glödens temperatur.

Det vanligaste felet som många gör är att man tillagar fisken för länge så att köttet blir torrt – gör inte det!

Foto: Rapala VMC

Nyttigt att äta men.....

Fisk är jättebra mat – nyttigt för både kroppen och knoppen! Fisk innehåller D-vitamin, nyttiga fetter och många viktiga spårämnen. Tyvärr kan fiskarna även innehålla andra, inte så nyttiga, ämnen. Det gör att du måste ha koll på vilken fisk du äter och hur ofta.

Historiska och pågående utsläpp av olika miljögifter har lett till att vissa fiskarter kan innehålla för höga halter av dessa ämnen. Det handlar om ämnen som våra kroppar har svårt att bryta ned och som kan lagras i kroppen under hela livet. Ämnen som kan föras över till fostret under en graviditet och barnet vid amning.

VILKA FISKAR BÖR JAG HÅLLA KOLL PÅ HÄR I BOTTENVIKEN?

I feta fiskarter som **vildfångad lax, öring och strömming**, har mätningar visat på förhöjda halter av miljögifterna dioxin och PCB.

Livsmedelsverket råder dig som vill bli gravid i framtiden, barn, ungdomar, gravida och ammande att inte äta dessa fiskar oftare än högst 2-3 gånger/år. Övriga kan äta dessa fiskar högst en gång i veckan.

I rovfiskar som **gädda, gös, stor abborre och lake** kan det finnas förhöjda halter av kvicksilver.

Rådet är här att du som är gravid, ammar eller planerar att skaffa barn, inte bör äta dessa fiskar oftare än 2-3 gånger per år. Övriga kan äta dessa fiskar högst en gång i veckan.

LÄS MER
Livsmedelsverket
(livsmedelsverket.se)

Säkerheten först

När du fiskar vid eller på havet, sommar som vinter, gäller det att undvika olyckor – och det görs genom goda förberedelser. Det är din plikt att känna till de regler som gäller på sjön.

Om du åker båt – ge dig inte ut på större vatten än båten är lämpad för. Och ta på dig flytväst! När du ska ut på isen – bär isdubbar och håll koll på isens tjocklek och kvalitet. Om olyckan är framme gäller det att handla snabbt och rätt!

VID NÖDSITUATION TILL SJÖSS – RING ALLTID 112

Läs mer på **Sjöräddningssällskapet** om hur du med förberedelser och rätt utrustning kan höja säkerheten till sjöss. Du som är medlem kan ringa 0200-29 00 90, även när läget inte är akut. Sjöräddningssällskapet har räddningsstationer i Kalix, Luleå, Piteå och Skellefteå (sjoraddning.se).

Foto: Mostphotos

SJÖVETT

Fiske vid eller på havet kan innebära risker om du inte är väl förberedd. Risker som går att undvika.

INNAN DU GER DIG UT PÅ HAVET:

Kolla vädret! Kolla alltid vädret innan du ger dig ut och håll koll på om prognosen ändras. Det finns en mängd väderappar att ladda ner, förutom SMHIs app finns exempelvis Sjöfartsverkets "ViVa" och Sjöräddningssällskapets "Kustväder".

Meddela vart du ska! Se till att någon som är på land vet var du är och när du förväntas vara hemma. Blir det ändrade planer, meddela det.

Flytväst på! Se till att alla har flytväst ombord. Flytvästen räddar liv. Om båten kantrar men flyter, stanna kvar vid den. Du är säkrare där än om du simmar mot land.

Se till att du kan larma! Om det värsta skulle hända, se alltid till att du kan larma. Förvara din mobiltelefon i vattentätt fodral, så kan du kalla på hjälp även från vattnet. Tänk på att larma tidigt, det kan ta ett tag innan hjälpen är framme. Det är bättre att återkalla ett larm än att vara för sent ute.

Tänk också på att inte befinna dig ute på öppet vatten under åskoväder, ditt fiskespö kan bli en åskledare. När åskan mullrar är det därför bäst att ta sig till säkrare platser.

LÄS MER

Svenska Båtunionen (batunionen.se)

Sjöräddningssällskapet (sjoraddning.se)

Tips!

Installera 112 appen i din mobil. Då får operatören automatiskt din position.

ISVETT

När isen lagt sig öppnar sig skärgården på ett helt annat sätt. Platser som du annars behöver båt för att nå kan du nu ta dig till med skidor, skoter eller annat sätt. Det är en fantastisk känsla att kliva ut på den första isen och inleda vinterfisket. Men det gäller att vara försiktig. Med rätt förberedelser kan du undvika farliga situationer.

INNAN DU GER DIG UT PÅ ISEN:

Kolla vädret! Kraftig vind med regn kan försvaga en is snabbt, särskilt om det finns öppet vatten då vågor kan tära på isen. Detta gäller särskilt framåt vårvintern, när det är frånlandsvind kan isen plötsligt släppa från land och driva ut till havs. SMHI har information om aktuella isobservationer.

Meddela vart du ska! Se till att någon som är på land vet var du går och när du förväntas vara hemma. Blir det ändrade planer, meddela det.

Isdubbar på! De ska sitta högt runt halsen, utanför kläderna och under huvan. Träna på hur du ska använda isdubbarna.

Mobiltelefon i vattentätt fodral! Ha telefonen så du lätt kan nå den. Om olyckan är framme ska du enkelt kunna få tag på din telefon och kalla på hjälp. Den som själv kan slå larm har störst chans att bli räddad.

Ta med en kompis! När ni är flera kan ni hjälpas åt om olyckan är framme, och så har ni trevligt medan ni fiskar. Viktigt är också att klä sig efter väder. Och att ta med matsäck och varm dryck, den som är varm och mätt både tänker och fiskar bättre.

LÄS MER

Issäkerhet
(issakerhet.se)

Säker på isen
(sjoraddning.se)

Foto: Larissa Das Merces Nagate

HÅLL KOLL PÅ ISEN

Tio centimeter tjock kärnis ger god säkerhetsmarginal. Om du väljer att fiska på tunnare is måste du vara mycket försiktig. Hur säker isen är varierar, en decimeter i början av vintern kan vara mer säker än en meter is senare på vårvintern. Allt beror på isens kvalitet och struktur.

Is påverkas av strömdrag, vind och regn. Ett råd är att hålla sig borta från in- och utlopp och strömsatta sund.

Var uppmärksam på öppna fjärdar där vinden ofta håller vattnet i rörelse och därmed försvårar isläggningen.

Ett tjockt snötäcke på isen gör att isen växer sämre samtidigt som snön kan dölja svaga partier.

LÄS MER

Om isen brister - Så ska du agera
(sjoraddning.se)

Havsis – SMHI
(smhi.se)

Allemansrätt och naturvett

Tack vare allemansrätten kan vi röra oss fritt i den svenska naturen. Allemansrätten fungerar bara om alla tar ansvar.

INTE STÖRA, INTE FÖRSTÖRA

TÄNK PÅ ATT...

... visa omtanke om växt-, djur- och fågelliv.

... uppmärksamma lokala regler, tillträdesförbud och ordningsföreskrifter. På **Skyddad natur - Naturvårdsverket** (naturvardsverket.se) hittar du mer information om vad som gäller.

... under tiden 1 mars–20 augusti får inte hundar springa lösa i skog och mark. Även övrig tid måste du ha full kontroll på din hund. I skyddade områden ska hunden alltid vara kopplad.

... låta fornminnen, block och stenar stå orörda, stapla inte stenhögar i klapperstensfälten.

... bara göra upp eld på anvisad plats, elda inte på klippor, tänk på eldfaran och släck noga efter dig.

... respektera boende och andra besökare på besöksmålet.

... ska även ha gemensamma utrymmen är till för alla, så visa hänsyn genom att lämna platsen i ett vårdat skick.

... ta med ditt skräp hem.

LÄS MER

Läs mer om allemansrätten på **Naturvårdsverkets hemsida** (naturvardsverket.se)

BRA ATT VETA OM DU FISKAR FRÅN BÅT

DU FÅR...

... tillfälligt förtöja din båt, bada och gå i land nästan överallt

TÄNK PÅ ATT...

... inte vistas för nära hus eller störa boende utmed stränderna.

... kravet på hänsyn är extra stort för dig med motorbåt, det kan finnas regler om hastighetsbegränsningar.

... inte köra i höga hastigheter om du är nära land.

... på vissa öar är det tillträdesförbud, till exempel i fågel- och sälskyddsområden där det är förbjudet att gå iland eller vistas i närheten under viss tid på året.

... samma bestämmelser som gäller på öppet vatten gäller även på vinterns isar.

Foto: Jörgen Wiklund

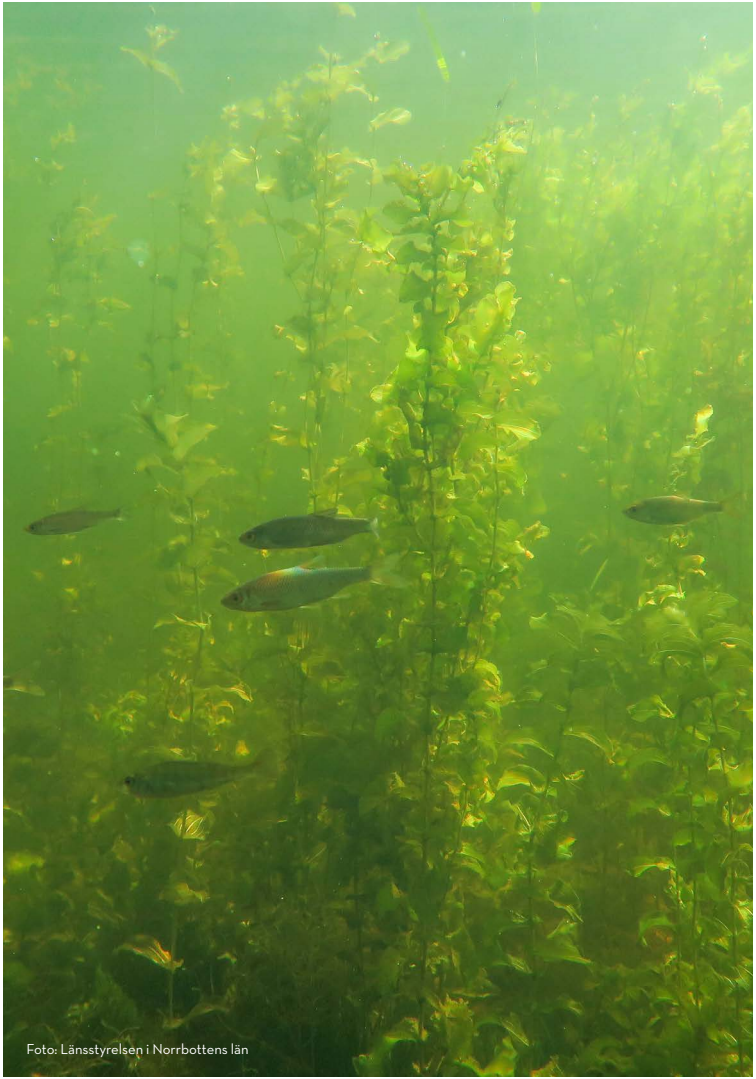

Foto: Länsstyrelsen i Norrbottens län

De grunda havsvikarna är havets barnkammare

Grunda havsvikar med tät växtlighet på bottnarna är viktiga för hela skärgården. De mjuka bottnarna är perfekta för olika arter av vattenväxter att gro i och breda ut sig till täta ängar.

I dessa ängar hittar du ett myller av liv och de är en av de artrikaste miljöerna i Bottenviken. Här lever de minsta djuren, exempelvis insektslarver och kräftdjur, som i sin tur blir mat för fisk och fågel.

Här hittar du också många fiskar. I och med att vikarna värms upp snabbare på våren söker många fiskarter sig hit för att leka. I den täta vegetationen hittar de små fiskynglen mat och bland växtslingorna kan de ta skydd och gömma sig för fiskar och fåglar som vill äta upp dem.

Ju längre ut i skärgården du kommer, desto viktigare är dessa vikar som blir oaser i en annars exponerad skärgårdsmiljö.

Detta kan vara värt att tänka på nästa gång du drar upp ditt ankare och det är draperat av slingrig grönska. Du har fått upp en liten bit av småfiskens barnkammare.

Har du möjlighet så ankra hellre utanför den grunda viken, så låter du fiskarna växa till sig i lugn och ro.

Upptäck Bottenvikens skärgård

I Bottenvikens kust och skärgård finns allt från grunda vikar till öppna havsområden och över 4 000 öar – gott om fiskeplatser för både nybörjare och erfarna sportfiskare.

Världens nordligaste brackvattensskärgård – de stora älvarnas söta vatten blandas med havets salta och ger oss ett hav som varken är sött eller salt. I Bottenviken är salthalten 2-4 promille. Att jämföra med Östersjöns 6-9 promille eller Västerhavets 35 promille.

Bräckt vatten kombinerat med stora årstidsväxlingar skapar unika miljöer. Här hittar du flera sötvattensarter, som harr och abborre, i samma vatten som den marina strömmingen.

Spåren efter den senaste istiden är många och än i dag reser sig landet efter isens avsmältning. Landhöjningen är cirka 0,9 cm per år och ger nya öar, större öar och grundare vikar.

Bottenvikens historiska miljöer vittnar om forna tiders sjöfart, jakt och fiske. Området är labyrinttätt – av Sveriges drygt 300 kända labyrinter finns ungefär 100 just här. Att gå i en labyrint var ett sätt att få hjälp av högre makter att bättra på jakt- och fiskelyckan – kan vara bra att testa om fisket är trögt!

På sommaren är det ljust dag som natt och det är aldrig för tidigt, eller för sent, för en fisketur. Vinterns isbelagda fjärdar gör skärgården mer tillgänglig. Vårvintern, mångas favoritårstid, bjuder på ett fascinerande skådespel då solen åter lyser och isen sakta släpper sitt grepp.

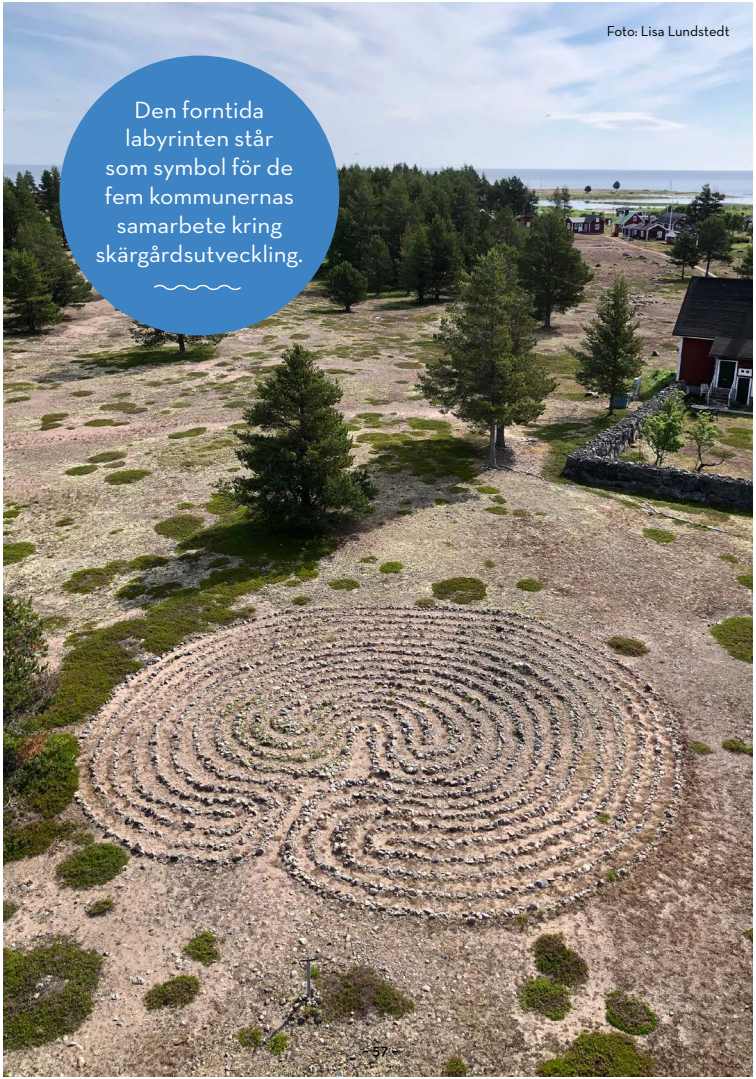
Foto: Lisa Lundstedt

Den forntida labyrinten står som symbol för de fem kommunernas samarbete kring skärgårdsutveckling.

Haparanda kust och skärgård

Att detta är gränslandets skärgård vittnar många av önamnen om. Här har öarna både svenska och finska namn, exempelvis ön Skomakaren som även heter Suutari. På ön Kataja hittar vi landets östligaste punkt och knallar du över den svenskfinska gränsen heter samma ö Inakari.

Haparanda skärgård karaktäriseras av låga öar med många och långa sandstränder. Längst ut i havsbandet ligger Sveriges östligaste nationalpark – Haparanda skärgårds nationalpark. Lite närmare land är Hanhinkari, Torne-Furö, Skomakaren och Seskar-Furö populära öar att besöka. För den som inte har egen båt erbjuder Seskarö både fina badstränder och naturupplevelser i skärgårdsmiljö.

Haparandas kust och skärgård har under århundranden präglats av fiske och än idag är fisket efter siklöja, lax, sik och strömming viktigt för områdets yrkesfiskare. För sportfiskaren finns många vikar och grynnor att upptäcka.

LÄS MER OM SPORTFISKET I HAPARANDA KUST OCH SKÄRGÅRD
(haparanda.se)

Kalix kust och skärgård

Högst upp i Bottenvikens innersta hörn ligger Kalix skärgård med sin blandning av klippöar och låglänta sandstränder. Här finns både Bottenvikens högsta ö och Östersjöns nordligaste punkt. Längst ut ligger Malören – ett fiskeläge med anor från medeltiden. Längre in i skärgården är Halsön känd för sin fina sandstrand och längre ut, i Likskärs naturreservat, ligger Renskär med en stuga för uthyrning i direkt anslutning till både brygga och badstrand.

I Kalix skärgård har fisket varit en viktig inkomstkälla i århundraden. Idag bedrivs yrkesfiske med utgångspunkt från bland annat Storön, Nyborg och Båtskärsnäs. Kalix har även fått ge namn till den exklusiva löjrom som framställs här, även om löjorna fiskas längs hela norrbottenskusten.

Kalix skärgård är en fin plats för sportfiskeentusiaster, både för dig med båt och för dig som vill hålla dig kvar på land. Här finns gott om öar med grunda vikar och en mångfald av fiskevatten där du kan fiska gädda, abborre och sik, men även harr och öring.

Värt att notera är att sportfiskare inte behöver fiskekort för att fiska i Kalixälvens nedre delar, från strax norr om Vassholmen och ut till älvmynningen.

LÄS MER OM SPORTFISKET I KALIX KUST OCH SKÄRGÅRD
(kalix.se)

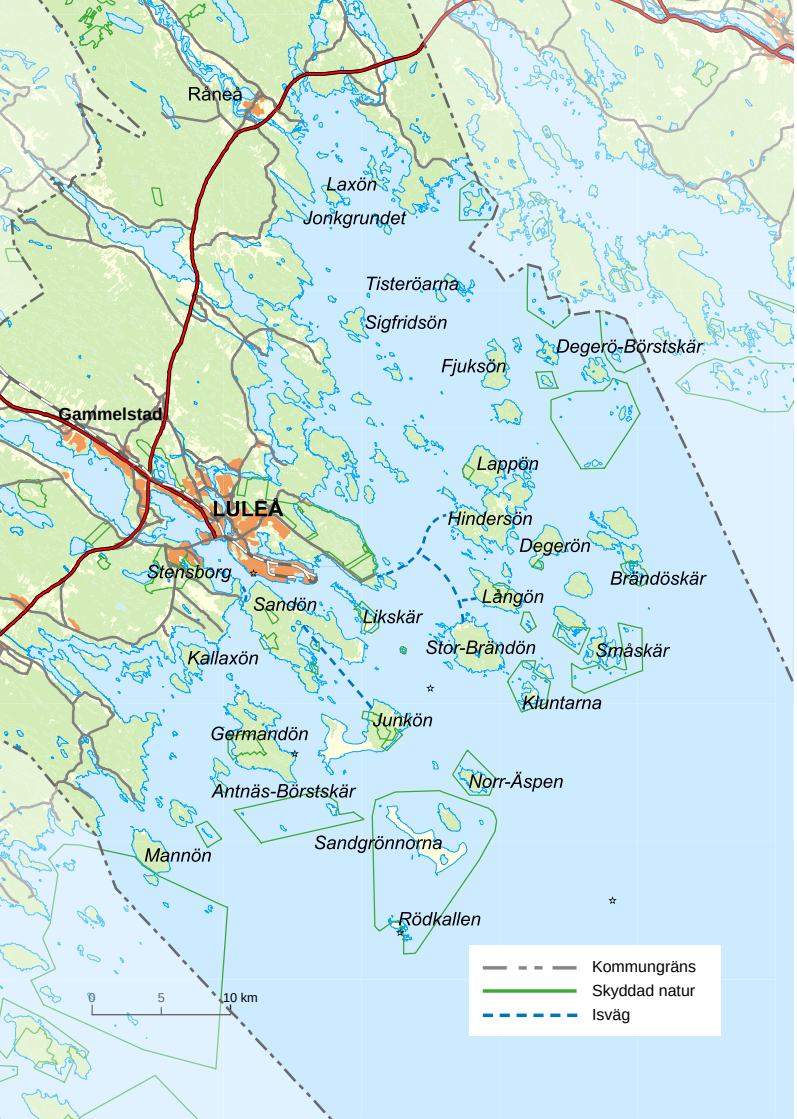

Luleå kust och skärgård

I Luleå skärgård möter naturens skönhet en rik kulturhistoria. Med sina 1 312 öar är området i ständig förändring – landhöjningen ökar öarnas sammanlagda yta med över 2 km² per år. Faktum är att 1649 flyttades Luleå stad från Gammelstads kyrkstad till dagens plats, just på grund av landhöjningen.

Luleå skärgård är tillgänglig året runt. På sommaren tar daglig turbåtstrafik dig ut i skärgården och på vintern, när isen täcker havet, leder plogade isvägar ut till några av de större öarna. Luleå skärgård präglas också av sjöfart och hamnverksamhet, turism och yrkesfiske.

De cirka hundra bofasta på framför allt Hindersön, Sandön, Junkön, Stor-Brändön och Långön bidrar till att skapa en levande skärgård. Här möts du av en blandning av tradition och modernitet, där historiska kapell, charmiga stugor och livliga gästhamnar möter skärgårdens natur.

Luleå skärgård bjuder på ett varierat sportfiske. I vattnen utanför Råneälven kan gäddfiskaren få sitt lystmäte. Ute vid Småskär hittar du otaliga grynnor och vikar som sjuder av liv – perfekt för abborre, gädda, harr och id.

LÄS MER OM SPORTFISKET I LULEÅ KUST OCH SKÄRGÅRD
(lulea.se)

Piteå kust och skärgård

Piteå kust och skärgård bjuder på en säregen flora, genuina kulturmiljöer, fina badmöjligheter och många fornlämningar. Här finns pittoreska fiskelägen, stenlabyrinter, gammelskogar och långgrunda sandstränder.

Både Vargön och Mellerstön lockar med fina vandringsstigar och ute på Stor-Räbben finns både orkidéer och fiskeläge. Vid Pite havsbad uppmäts ibland landets högsta vattentemperatur, bara månader efter att skärgården erbjudit oändliga vita vidder för skoterförare och skidåkare. För dig utan båt finns många besöksmål som kan nås landvägen.

Det finns stora möjligheter att fiska längs kusten och i Piteå skärgård. Du kan exempelvis fiska gädda eller harr med spö på sommaren eller pimpla abborre och sik på vårvintern.

Längs Bondökanalen och Strömsundskanalen genom centrala Piteå finns många bra platser att fiska från land. Ute i skärgården finns det allmänna bryggor på bland annat Stenskär, Baggen och Mellerstön där det fungerar bra att fiska.

LÄS MER OM SPORTFISKET I PITEÅ KUST OCH SKÄRGÅRD

(pitea.se)

Skellefteå kust och skärgård

Skellefteå är en stor kommun med en lång kust i Bottenviken. Höga klippor och djupa vikar karaktäriserar denna del av Bottenviken. På flera platser kan man få känslan av att vara i det yttersta havsbandet trots att en står kvar på fastlandet. Ett flertal älvar rinner genom kommunen, vilket gör att det finns många naturliga hamnar längs kusten. Det finns även fler öar än de flesta kanske känner till. Till antalet är det närmare 600 stycken i varierande karaktär och storlek, allt från karga skär till skogsbevuxna och bebodda öar.

Kustlandskapet kring Skellefteå har tydliga spårav det traditionella fisket och den lokala maritima kulturen.

Kuststräckans stora variation erbjuder stora möjligheter för ett varierat sportfiske. Här finns fjärdar med små öar, grund och vikar där abborre och gädda trivs. Längs kusten finns också flertalet steniga grund där både sik och harr trivs under isen. För lokala fisketips kolla in Naturkartan i länken nedan.

LÄS MER OM SPORTFISKET I SKELLEFTEÅ KUST OCH SKÄRGÅRD

Naturkartan - Fiskeplatser & Båtramper (naturkartan.se)

Fiska i Skellefteå kommun (skelleftea.se)

Ordlista

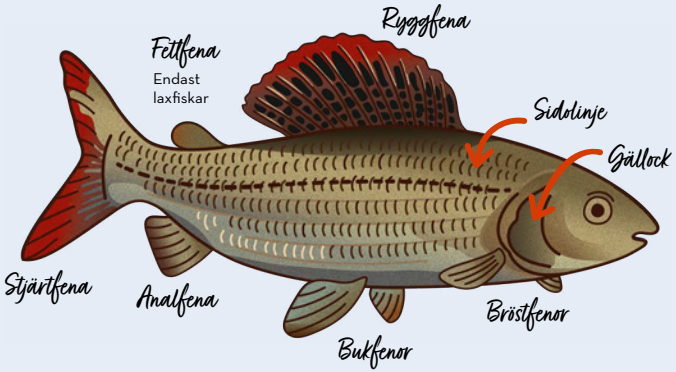

AGN

Det man sätter på kroken, t.ex. en mask eller maggot, för att locka fisken till hugg.

AVKROKNINGSMATTA

En matta som är avsedd för hantering av fisk. Den är skonsam mot fiskens skyddande slemskikt.

BETE

Ett fiskeredskap med krok som ofta efterliknar småfisk för att locka rovfisk. Spinnare, wobbler, skeddrag är exempel på olika beten.

BETESKNUT

En knut som är ämnad för att knyta fast ett bete.

BETESLÅS

Litet snabblås av metall som knyts i änden på linan. Förenklar snabbt byte av bete.

BLODA AV

Tömma en fisk på blod. Sker oftast genom ett snitt över strupen eller genom att man drar av några gälbågar.

BLÄNKE

Ett metalliskt, skedformat fiskedrag som används för att locka fisk, särskilt vid pimpelfiske.

BOTTENNAPP

När betet fastnar i botten. Ett vanligt problem, särskilt i områden med mycket vegetation eller stenar.

DIOXIN

Ett miljögift som bildas oavsiktligt i industri- och förbränningsprocesser och släpps ut i miljön. De är långlivade och fettlösliga och kan tas upp och ansamlas i djur och människor.

DRAG/FISKEDRAG

Ett konstgjort bete som efterliknar småfisk eller andra byten för rovfiskar. Det finns otaliga varianter och färger, så experimentera för att se vad som fungerar bäst i ditt fiskevatten.

DRILLA FISK

Den fas under spöfisket då den krokade fisken vevas in till fiskaren.

FETTFENA

En liten, mjuk fena som sitter en bit bakom ryggfenan på vissa familjer av fiskar, bland annat laxfiskar. På odlad fisk klipps fettfenan bort för att skilja den från vild fisk.

FISKVANDRING

Hos många fiskarter inleds lekperioden med att fisken tar sig till lekplatserna. Det kallas att fisken vandrar. Vissa arter har en lång vandringsväg, som lax och ål, medan andra arter, som gädda och abborre, har närmare till sina lekplatser.

FREDNINGSTID

Perioder då du inte får fiska efter vissa arter. Fiskeförbudet gäller oftast under fiskens lekperiod.

FREDNINGSOMRÅDE

Ett särskilt avgränsat område där fisket är begränsat, eller helt förbjudet, under delar av året. Gäller oftast under hotade fiskarters lek och vandring.

FÅNGSTBEGRÄNSNING

Anger hur många fiskar man får behålla av en viss art. Kallas även Bag limit.

GRYNNA

Ett grunt område i skärgård, hav och sjö.

GÄLAR

Fiskarnas andningsorgan. Genom gälarna kan fisken ta upp syre direkt från vattnet. Gälarna skyddas av fiskens gällock.

HANDREDSKAPSFISKE

I fiskelagen avses spö, pilk och liknande rörligt redskap som är utrustat med lina och högst tio krokar. Denna typ av fiske får inte kräva användning av båt för att kunna bedrivas. Trolling och dragrodd betraktas alltså inte som handredskapsfiske.

HASPELRULLE

En fiskerulle som hänger under spöet. Spolen roterar inte vid kast.

HASPELUTRUSTNING

En sportfiskeutrustning bestående av en haspelrulle, spö och lina.

HUGGPERIOD

Den period då fisken är extra aktiv och äter mycket.

HÅRDBETE

Ett fiskedrag med en hård, solid kropp av plast eller annat material. Till kategorin hårdbeten hör bland annat wobbler.

HÄCKLA

En lång tafs med upp till fem krokförsedda upphängare på.

LEKANDE

Tillbehör som knyts i linan för att montera krokar eller skarva lina. Motverkar att linan tvinnar sig.

LEKPERIOD

Den period under året då fisken parar sig.

MAGGOT

Fluglarver. Ett bra agn för många arter.

MINIMIMÅTT

Anger undre gräns för hur liten fisk du får behålla av en art. Fiskens längd räknas från fiskens nosspets till stjärtfenans yttersta spets. För vissa arter gäller även ett maximimått för att skydda de riktigt stora individerna som är viktiga för havets ekosystem.

PCB

Polyklorerade bifenyler. Akronymen PCB samlar 209 olika ämnen. Ett miljögift som använts i transformatorer, kondensatorer, i färger, plaster, fog- och golvmassa. PCB är långlivat och fettlösligt och kan tas upp av djur och människor.

PEANG

En slangs tång som bland annat används för att lossa krokar från fiskens mun. Den fungerar som en kombination av en sax och en pincett som kan låsas i olika lägen.

PIMPELSKRYLLA

En kombinerad stol och förvarings-utrymme för fiskeprylar och fångst. Används vid pimpelfiske på vintern.

SÄNKE

En tyngd som används för att få ett tackel att sjunka mot botten.

TACKEL

Ett tackel är en kombination av lina, beten och krokar och annat småplock.

TAFS

En stryktålig länk mellan betet och huvudlina. Används för att förhindra att fisken biter av linan.

ÅTERUTSÄTTA FISK

Att släppa tillbaka sin fångade fisk till vattnet.

Foto: Rapala VMC

Foto: Lars-Erik Ellonen

Kontakta oss

Här får du några tips om vart du kan vända dig för att hitta mer information om sportfiske i Bottenvikens kust och skärgård.

HaparandaTornio turistinformation
Tel 0922-262 00
info@haparandatornio.com
haparandatornio.com

Kalix turistinformation
Kalix Folkets Hus
Köpmannagatan 25, Kalix
Tel 0923-65300
visit@kalix.se
kalix.se/turism

Heart of Lapland
heartoflapland.com

Luleå turistcenter
Kulturens hus, Luleå
Tel 0920-45 70 00
turistcenter@lulea.se
lulea.se/skargard
visitlulea.se

Piteå turistcenter
Bryggargatan 14, Piteå
Tel 0911-933 90
visit@pitea.se
visitpitea.se

Jävre turistinformation
(endast sommartid)
Jävrevägen 186, Jävrebyn
Tel 0911-933 98
javreinfo@pitea.se
visitpitea.se

Skellefteå turistcenter
Nygatan 42G, Skellefteå
Tel 0910-45 25 10
info@visitskelleftea.se
visitskelleftea.se

Sportfiskarna
info@sportfiskarna.se
sportfiskarna.se

Sportfiskarna Region Norr
norrbotten@sportfiskarna.se
sportfiskarna.se/har-finns-vi/region-norr/

Fiske – Länsstyrelsen Norrbotten
lansstyrelsen.se/norrbotten/djur/fiske.html

Fiske – Länsstyrelsen Västerbotten
lansstyrelsen.se/vasterbotten/djur/fiske.html

Bottenvikens skärgård kommunsamverkan

Haparanda, Kalix, Luleå, Piteå och Skellefteå kommun arbetar tillsammans för en hållbar utveckling av Bottenvikens kust och skärgård. Målet är att skapa ett attraktivt och tillgängligt område så att du som bor, besöker och verkar i vår kust och skärgård ska få bättre förutsättningar för friluftsliv, välmående och företagande. Arbetet ska göras med stor hänsyn till områdets unika och känsliga natur- och kulturmiljöer.

För mer information om
Bottenvikens skärgård kommunsamverkan:
bottenvikensskargard.se

Tack!

Denna sportfiskeguide har tagits fram i vårt projekt
Upptäck sportfisket i Bottenvikens kust och skärgård.

Projektet har kunnat genomföras tack vare utmärkt samarbete och deltagande från föreningar, företag, Sportfiskarna, Sjöräddningssällskapet och de båda Länsstyrelserna längs Bottenvikens kust och skärgård.

Projektet har också kunnat genomföras tack vare statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt, LONA.

LOkala NAturvårds satsningen

Den lokala naturvårdssatsningen, LONA, är ett bidrag som ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsengagemang.
Läs mer på naturvardsverket.se/lona

BOTTENVIKENS SKÄRGÅRD

Skellefteå kommun

Sportfiskarna

SJÖRÄDDNINGS SÄLLSKAPET

Piteå kommun

LULEÅ KOMMUN

KALIX KOMMUN

HAPARANDA
HAAPARANTA